

HE 128/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan alle 18-vuotiaiden riistanhoitomaksua alennettavaksi nykyisestä 39 eurosta 20 euroon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Riistanhoitomaksun suuruudesta säädetään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §:ssä. Jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain (615/1993) 30 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Henkilö, joka toimii metsästäjän apuna koiran ohjaajana tai hirvieläimen metsästyksessä ajomiehenä taikka vastaavalla tavalla avustaa metsästyksessä, ei ole velvollinen suorittamaan riistanhoitomaksua. Maksun suorittaneelle annetaan metsästyskortti. Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa metsästysvuodelta.

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, joka vastaa vähintään sitä määrää, minkä kolmen edellisen vuoden metsästäjämäärien perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän riistanhoitomaksuina. Tästä määrärahasta myönnetään vuosittain Suomen riistakeskukselle ja riistanhoitoyhdistyksille valtionavustus niille riistahallintolain (158/2011) 2 ja 14 §:ssä säädettyistä tehtävistä aiheutuviin käyttö- ja pääomamenoihin sekä metsästäjien ryhmävakuutuksesta aiheutuviin menoihin.

Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää riistanhoitotoimenpiteisiin, niihin liittyvään kokeilutoimintaan ja muuhun riistatalouden edistämiseen, metsästysmuseotoiminnan tukemisesta aiheutuviin menoihin, vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuvien valtakunnallisten metsästäjäjärjestöjen suorittamaan valistustyöhön ja metsästysseurojen riistanhoitoa edistävien hankkeiden toteuttamiseen sekä maanomistajien suorittamien riistan elinympäristöä merkittävästi parantavien hankkeiden toteuttamiseen.

Riistanhoitomaksun määrää on muutettu vuoden 2018 alusta, jolloin maksu korotettiin 33 eurosta 39 euroon. Korotuksella turvataan erityisesti riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjauksen sekä riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoisen yhdistymisen taloudellisia edellytyksiä.

1.2 Nykytilan arviointi

Suomen riistakeskuksen ylläpitämässä metsästäjärekisterissä on noin 370 000 metsästäjän tiedot. Rekisterissä olevista metsästäjistä noin 300 000 maksaa vuosittain riistanhoitomaksun. Maksaneiden joukossa on keskimäärin 8 600 alle 18-vuotiasta. Metsästäjien keski-ikä on noin 50 vuotta. Metsästäjäkunnan ikääntyminen on pitkään tunnettu ongelma, joka johtuu osaltaan väestön ikärakenteen muutoksesta. Nykyistä metsästäjäkunnan ikärakenteen kehityskulkua ei kuitenkaan voida pitää tyydyttävänä.

Metsästäjien ikääntyminen on uhka metsästyskulttuurin jatkuvuudelle sekä myös laajemmin yhteiskunnan eri toiminnoille. Metsästäjät huolehtivat riistakantojen hallinnasta, mikä on ensiarvoisen tärkeää liikenne-, viljelys- ja metsävahinkojen rajoittamisen kannalta. Metsästäjät vastaavat riistanhoidosta sekä liikennevahingoissa loukkaantuneiden eläinten jäljittämisestä ja lopettamisesta. Metsästäjillä on myös keskeinen rooli riistalaskentojen järjestämisessä. Edellä mainitut ovat esimerkkejä niistä tehtävistä, joiden hoitaminen edellyttää myös tulevaisuudessa metsästäjien panosta. Tämän vuoksi nuorten metsästysharrastusta on tuettava nykyistä enemmän.

2 Ehdotetut muutokset

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että jos henkilö on metsästysvuoden alkaessa alle 18-vuotias, riistanhoitomaksun suuruus olisi 20 euroa. Metsästyslain 4 §:n mukaan metsästysvuosi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta.

Esitys vähentäisi osaltaan metsästysharrastuksen aiheuttamaa kustannusrasitetta, mikä toivottavasti kannustaa lisää nuoria harrastuksen pariin. Nuorten riistanhoitomaksun alennus toimisi myös esimerkinomaisena aloitteena muille riistakentän toimijoille, jotta nuorten metsästysharrastusta saataisiin edistettyä laajemmin.

3 Esityksen vaikutukset

Riistanhoitomaksun vuoden 2019 arvioitu kokonaiskertymä on 11 751 000 euroa. Riistanhoitomaksun maksaa vuosittain keskimäärin 8 600 alle 18-vuotiasta, joten nuorten riistanhoitomaksun alennuksesta aiheutuu noin 160 000 euron vähennys maksukertymään.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot Suomen riistakeskuksesta, riistanhoitoyhdistyksiltä, valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, sisäministeriöltä, Poliisihallitukselta, Suomen Metsästäjäliitolta, Luonnonvarakeskuksesta, Metsähallitukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Suomen Luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta, saamelaiskäräjiltä, Paliskuntain yhdistykseltä ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf:ltä. Lausuntoja saatiin yhteensä 25 kappaletta.

Esitys sai lausunnonantajilta laajaa kannatusta. Metsästäjien ikääntymiseen liittyvät huolet ja ongelmat nostettiin esiin useissa lausunnoissa. Joissakin lausunnoissa esitettiin nuorten vapauttamista riistanhoitomaksun maksuvelvollisuudesta. Osa lausunnonantajista katsoi, ettei riistanhoitomaksun alentaminen tuo lisää nuoria metsästysharrastuksen pariin. Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että muutos ei saisi heikentää Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten toiminnan rahoitusta.

Suomen riistakeskus esitti, että nuorten riistanhoitomaksun alentamisesta johtuva maksukertymän vähennys tulisi kompensoida korottamalla muiden riistanhoitomaksua yhdellä eurolla. Suomen riistakeskus nosti lausunnossaan esiin myös esityksen vaikutukset metsästäjärekisteriin ja muihin tietojärjestelmiin sekä lisääntyvät kustannukset. Riistakeskuksen näkemyksen mukaan lain tarkoituksenmukainen voimaantuloajankohta olisi 1 päivänä elokuuta 2019.

Esitystä on lausuntokierroksen jälkeen täydennetty perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevilla perusteluilla. Lakiehdotukseen on lisätty säännös, jonka mukaan lakia sovelletaan ensimmäisen kerran metsästysvuodelta 2019–2020 suoritettavaan riistanhoitomaksuun.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran metsästysvuodelta 2019–2020 suoritettavaan riistanhoitomaksuun.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esitystä arvioitaessa on otettava huomioon perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussääntely. Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Esityksessä alennettaisiin alle 18-vuotiaiden riistanhoitomaksu 39 eurosta 20 euroon.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että ikärajojen asettaminen ei sinänsä ole perustuslain kannalta arveluttavaa, mutta sille pitää olla esitettävissä jokin perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävä syy (PeVL 44/2010). Hallituksen esityksen tarkoituksena on nuorten metsästysharrastuksen edistäminen. Metsästäjäkunnan toimintakyvyn ylläpitäminen on tärkeää yleisen edun kannalta metsästäjäkunnan hoitaessa edellä perusteluissa selvitettyjä tehtäviä. Perustuslakivaliokunta on arvioinut alaikäisten maksuvapautusta kalastonhoitomaksun osalta ja todennut, että kyseistä maksuvapautusta voidaan pitää tavanomaisena (PeVL 58/2014 vp).

Esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 967/2017, seuraavasti:

1 §

Jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain (615/1993) 30 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Henkilö, joka toimii metsästäjän apuna koiran ohjaajana tai hirvieläimen metsästyksessä ajomiehenä taikka vastaavalla tavalla avustaa metsästyksessä, ei ole velvollinen suorittamaan riistanhoitomaksua. Maksun suorittaneelle annetaan metsästyskortti. Suomen riistakeskus antaa metsästyskortista pyynnöstä maksajalle jäljennöksen.

Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa metsästysvuodelta. Jos henkilö on metsästysvuoden alkaessa alle 18-vuotias, riistanhoitomaksun suuruus on 20 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran metsästysvuodelta 2019–2020 suoritettavaan riistanhoitomaksuun.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 967/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain (615/1993) 30 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Henkilö, joka toimii metsästäjän apuna koiran ohjaajana tai hirvieläimen metsästyksessä ajomiehenä taikka vastaavalla tavalla avustaa metsästyksessä, ei ole velvollinen suorittamaan riistanhoitomaksua. Maksun suorittaneelle annetaan metsästyskortti. Suomen riistakeskus antaa metsästyskortista pyynnöstä maksajalle jäljennöksen.

Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa metsästysvuodelta.

Ehdotus

1 §

Jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain (615/1993) 30 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Henkilö, joka toimii metsästäjän apuna koiran ohjaajana tai hirvieläimen metsästyksessä ajomiehenä taikka vastaavalla tavalla avustaa metsästyksessä, ei ole velvollinen suorittamaan riistanhoitomaksua. Maksun suorittaneelle annetaan metsästyskortti. Suomen riistakeskus antaa metsästyskortista pyynnöstä maksajalle jäljennöksen.

Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa metsästysvuodelta. *Jos henkilö on metsästysvuoden alkaessa alle 18-vuotias, riistanhoitomaksun suuruus on 20 euroa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran metsästysvuodelta 2019–2020 suoritettavaan riistanhoitomuutokseen.